

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Metodologiei de formare a tarifelor pentru utilizarea infrastructurii feroviare prestate de Administratorul infrastructurii

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Metodologiei de formare a tarifelor pentru utilizarea infrastructurii feroviare prestate de Administratorul infrastructurii a fost elaborat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR), Direcția politici în domeniul transportului feroviar și naval.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Conform prevederilor art. 3, alin. (3), lit. d) din Codul transportului feroviar nr. 19/2022, Ministerul în vederea realizării misiunii și a funcțiilor sale de bază are atribuția de a elabora Metodologia de formare a tarifelor pentru utilizarea infrastructurii feroviare cu ulterioara ei aprobare de către Guvern.

Pe de altă parte Administratorul infrastructurii feroviare este responsabil de gestionarea (conducerea, administrarea și controlul intern) a infrastructurii feroviare, promovează și implementează proiecte de investiții în infrastructura feroviară. De asemenea, Administratorul infrastructurii feroviare are obligația să furnizeze prin contract, în condiții nediscriminatorii, tuturor întreprinderilor feroviare autorizate și certificate servicii în condițiile Codului.

Întreprinderilor feroviare trebuie să li se acorde acces la infrastructura feroviară, în condiții echitabile, nediscriminatorii și transparente, dreptul de acces la infrastructura feroviară națională pentru a opera orice tip de servicii de transport feroviar de mărfuri și de pasageri. Respectivul drept include și accesul la infrastructura existentă de conexiune cu porturile maritime și fluviale.

Accesul la infrastructura feroviară publică, la echipamentele feroviare și la infrastructurile de servicii se acordă întreprinderii feroviare în baza unui contract de alocare a capacității încheiat cu Administratorul infrastructurii.

De asemenea, este necesar de menționat că, gestionarea infrastructurii feroviare este o activitate de interes public, realizată de Administratorul infrastructurii în conformitate cu prevederile Codului.

În procesul de gestionare a infrastructurii feroviare, Administratorul infrastructurii are următoarele responsabilități:

- a) îndeplinește ansamblul funcțiilor economice și tehnice necesare pentru realizarea obiectivelor de performanță stabilite în contractul multianual pentru administrarea infrastructurii feroviare;
- b) asigură buna funcționare a liniilor de cale ferată, a instalațiilor, a sistemelor și a celorlalte elemente ale infrastructurii feroviare;
- c) repartizează capacitățile de infrastructură în conformitate cu prevederile Codului și reglementările aprobate de Guvern;
- d) gestionează circulația trenurilor și operațiunile de manevră pe liniile de cale ferată gestionate.

Situația privind stabilirea tarifelor de acces la infrastructura feroviară și executarea prevederilor Codului transportului feroviar privind furnizarea nediscriminatorie și transparentă a serviciilor de acces, este dictată de mai mulți factori precum: liberalizarea pieței și accesul echitabil la infrastructura feroviară; promovarea concurenței și standardizarea operațiunilor din sectorul feroviar; recuperarea costurilor și întreținerea infrastructurii feroviare; gestionarea cererii pentru infrastructură și utilizarea capacității infrastructurii feroviare; calcularea costurilor operaționale, dar și a externalităților precum impactul asupra mediului, poluarea fonică și uzura infrastructurii; stabilitate financiară și autonomie pentru administratorul infrastructurii feroviare pentru

planificarea pe termen lung; decizii de investiții și operațiuni zilnice; promovarea transportului sustenabil (durabil), reducerea congestiei feroviare și a emisiilor.

Metodologia propusă prin prezentul proiect de hotărâre prevede elaborarea unui mecanism de formare a tarifelor pentru pachetul minim de servicii de acces, accesul la infrastructurile de servicii și, în caz de necesitate, servicii suplimentare și auxiliare.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de hotărâre nu are ca scop armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene în sensul Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect prevede stabilirea unor principii unice de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciile de acces la infrastructura feroviară în special pentru pachetul minim de servicii de acces, accesul la infrastructura de servicii, și alte servicii suplimentare și auxiliare. Respectiv, proiectul prevede determinarea tarifului, luându-se în calcul analiza detaliată a consumurilor și cheltuielilor suportate de Administratorul de infrastructură, cu excepția costurilor care sunt excluse din totalul costurilor din motivul neparticipării directe a acestora în prestarea serviciilor.

Obiectivele de bază ale metodologiei de formare a tarifelor pentru utilizarea infrastructurii feroviare prestate de Administratorul infrastructurii sunt:

1. Elaborarea unui mecanism de stabilire a unui tarif real pentru serviciile de acces la infrastructura feroviară care va ține cont de situația reală și cerințele pieței, de asemenea va permite și asigurarea condițiilor de siguranță pentru operatori;
2. Excluderea din consumurile și cheltuielile suportate de administrator a costurilor care nu participă direct în furnizarea serviciilor;
3. Stabilirea unui model de calcul care va ține cont de toate costurile și care va permite intervenții pe categoriile de costuri în caz că au suferit modificări în perioada de referință;
4. Disponibilitatea datelor în baza cărora se va efectua modelul clar de calcul, fără a lăsa loc de interpretare.

Tarifele pentru pachetul minim de acces (servicii) și accesul pe calea ferată la infrastructurile de servicii și/sau la instalațiile de servicii se bazează pe costurile care sunt suportate direct ca urmare a unei operațiuni de transport feroviar.

Administratorul infrastructurii feroviare va presta următoarele servicii:

- a) Pachetul minim de servicii de acces;**
- b) Accesul la infrastructura de servicii;**
- c) Servicii suplimentare;**
- d) Servicii auxiliare.**

Serviciile suplimentare și cele auxiliare pot fi furnizate și de întreprinderile care operează aceste infrastructuri de servicii, altele decât Administratorul infrastructurii. Operatorii infrastructurilor de servicii oferă, în mod nediscriminatoriu, tuturor întreprinderilor feroviare accesul, inclusiv accesul pe calea ferată, la infrastructurile indicate în documentul de referință al rețelei și la serviciile furnizate în cadrul acestor infrastructuri.

Metodologia de asemenea prevede obligații pentru Administratorul infrastructurii de a implementa o evidență contabilă separată în cadrul contabilității interne de gestiune și de a argumenta tarifele supuse aprobării prin implementarea centrelor de cost pe serviciile furnizate.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de hotărâre de Guvern nu va necesita cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea proiectului de hotărâre nu implică modificarea sau elaborarea unor acte normative noi. Totodată, conform prevederilor art. 3 alin. (3) lit. g) din Codul transportului feroviar nr. 19/2022 Ministerul aprobă tarifele conform metodologiei aprobate de Guvern, la propunerea administratorului infrastructurii, care prezintă Ministerului spre aprobare un cadru de tarife pentru pachetul minim de acces (servicii), accesul la infrastructurile de servicii, la serviciile auxiliare și cele suplimentare conform legislației naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea Metodologiei de formare a tarifelor pentru utilizarea infrastructurii feroviare prestate de Administratorul infrastructurii, a fost plasat pe pagina oficială a Ministerului, www.midr.gov.md (<https://midr.gov.md/ro/transparenta-decizionala/anunturi-de-initiere-a-politicilor>) și pe platforma www.particip.gov.md (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12220).

Proiectul va fi supus avizării și consultărilor publice în conformitate cu art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin expedierea acestuia tuturor părților interesate și plasat pe pagina web a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (www.midr.gov.md), la compartimentul „Transparență decizională”, sub compartimentul „Proiecte în dezbatere publică” și pe platforma www.particip.gov.md.

Proiectul a fost consultat prealabil cu Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Federația Sindicală a Feroviarilor din Republica Moldova prin scrisoarea nr. 12-753 din 09.02.2024, care au prezentat un aviz pozitiv asupra proiectului.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție conform art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fiind solicitată efectuarea expertizei de către Centrul Național Anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația UE, exceptându-se astfel de la efectuarea expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi supus expertizei juridice conform art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fiind solicitată efectuarea expertizei de către Ministerul Justiției.

11. Constatările altor expertize

Analiza de impact asupra proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea Metodologiei de formare a tarifelor pentru utilizarea infrastructurii feroviare prestate de Administratorul infrastructurii a fost remis Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător prin scrisoarea nr. 28-1032 din 23.02.2024. Astfel, în ședința din 05.03.2024 a Grupului de lucru analiza de impact asupra proiectului a fost susținută condiționat.

Secretar general

Angela ȚURCANU